

Un studiu comparativ relevă situația cu privire la libertatea și siguranța persoanei în regiunile de conflict și post-conflict

La 4 noiembrie 2009, Asociația Promo-LEX a lansat Studiul privind libertatea și siguranța persoanei în 4 zone de conflict (Moldova, Georgia, Rusia și fosta Iugoslavie).

Documentul este o încercare de a identifica soluții viabile pentru asigurarea respectului drepturilor omului în regiunea transnistreană, printr-o analiză amplă a situațiilor distincte din alte regiuni în care au fost sau se mai găsesc în situații de conflict. Studiul oferă idei noi, soluții și recomandări pentru societatea civilă, autoritățile Republicii Moldova și structurile internaționale, implicate în procesul de reglementare pașnică a problemei transnistrene.

Experții au identificat în mare parte cele mai relevante situații de încălcare a dreptului la libertate și securitate în regiunile de conflict.

Astfel, expertul Doina Ioana Străisteanu, a relevat gravitatea încălcărilor comise de autoritățile rusești ca urmare a operațiunilor militare și polițienești din Caucazul de Nord (Cecenia și Ingușetia). În special, autoarea a menționat existența unor acte legislative de combatere a terorismului care au rezultat în abuzarea dreptului la siguranță și

libertate de către autorități precum și în eșecul organelor de procuratură în prevenirea și combaterea abuzurilor. Existența locurilor de detenție secrete (cum sînt închisorile private a Președintelui Ramzan Kadîrov) constituie o problemă majoră pentru regiunea în cauză, menționată și în rapoartele CPT-ului (Comitetului European pentru Prevenirea Torturii). Ineficiența și impunitatea cu care activează organele de drept în regiunea Caucazului de Nord, lasă persoanele vulnerabile în fața violării dreptului său la siguranță și libertate, ceea ce determină Curtea Europeană pentru Drepturile Omului să recunoască violarea Art.5 din Convenția Europeană în peste 100 de cauze împotriva Federației Ruse.

Expertul Nicoloz Legashvili, a menționat factorul destabilizator al prezenței trupelor de pacificare rusești în regiunea Abhazia și Osetia de Sud. Or, aceste trupe au avut un rol activ în acțiunile de agresiune militară la care au fost supuse regiunile respective în diferite perioade din anii 1990 și care nemijlocit au comis abuzuri în raport cu persoane, inclusiv civili. Problema cu privire la dubla jurisdicție în regiunile secesioniste a constituit un obstacol în realizarea drepturilor și libertăților cetățenilor Georgiei, deoarece autoritățile secesioniste au creat structurile sale. Pe de altă parte, un exemplu pozitiv al unui mecanism de realizare a jurisdicției constituționale a constituit desfășurarea alegerilor paralele pentru Osetia de Sud, ceea ce a permis crearea unui guvern legal în regiune.

Expertul Goran Miletic a menționat că deși situația de conflict în țările fostei Iugoslavii este mai calmă, oricum în anumite regiuni ale Serbiei; Muntenegru și Bosnia persistă riscul reținerilor arbitrare și examinării ineficiente a cazurilor cu privire la libertatea și securitatea persoanei. Expertul sîrb a recomandat autorităților să examineze posibilitatea ratificării și semnării tuturor mecanismelor tratatelor internaționale în materie de securitate și realizarea securității maxime a persoanei în regiunile de

conflict. Un aspect deosebit de important ar reprezenta și ratificarea Statutului Curții Penale Internaționale, pe care RM refuză să-l ratifice.

Expertul Ion Manole, a reiterat pozițiile vis-a-vis de lipsa garanțiilor persoanelor care se află în regiunea transnistreană. În special, s-a atras atenția asupra inacțiunii autorităților constituționale care au fost inconsecvente și nu au urmărit scopuri bine definite, ce a dus la o situație de impas. Expertul a sugerat autorităților crearea unei strategii naționale cu privire la realizarea drepturilor și libertăților persoanelor în regiunea transnistreană. Studiile de caz care au fost discutate în societate, în ultimii ani, au demonstrat că nici o persoană nu se poate simți liberă și în siguranță. Nici colaboratorii organelor de forță constituționale nu sunt protejați, fiind deseori umiliți, reținuți sau „arestați”. Problemele din „instituțiile penitenciare”, inclusiv izolatoarele de detenție preventivă din regiune sunt foarte grave și necesită implicarea imediată a societății civile, autorităților constituționale și a structurilor comunității internaționale. Din cauza condițiilor din aceste „instituții” și potrivit statisticilor, majoritatea persoanelor deținute în regiune se află sub riscul real de infectare cu diferite boli, inclusiv HIV SIDA și tuberculoză. O altă problemă majoră pentru libertatea și siguranța persoanei în regiunea transnistreană o constituie înrolarea forțată a tuturor tinerilor în structurile para-militare ilegale.

Studiul în limbile engleză, română și rusă este disponibil [aici](#).

Studiul a fost realizat cu suportul financiar oferit de Balkan Trust for Democracy și Black Sea Trust for Regional Cooperation /A Project of the German Marshall Fund.